

Cesta zaměstnance ze stravovacího zařízení a pracovní úraz

Publikováno: 2.6.2015

Typ: rozhodnutí soudů

Zdroj: Bezpečnost a hygiena práce 2015/5

JUDr. Petr Bukovjan

Právní věta

Otázku přímé souvislosti utrpěného úrazu s plněním pracovních úkolů je třeba posuzovat z hlediska místního, časového a věcného, tedy zda lze k takové souvislosti dospět vzhledem ke vztahu činnosti, při níž k úrazu došlo, k plnění povinností, které pro zaměstnance vyplývají z pracovního poměru. Judikatura soudů tak například již dříve dospěla k závěru, že jde o pracovní úraz v případě, kdy řidič vozidla zaměstnavatele po ujetí určité etapy cesty odstává vozidlo a jde se občerstvit do hostince, přičemž na zpáteční cestě z hostince ke svému vozidlu je zachycen jiným projíždějícím vozidlem a je usmrčen, a že naopak o pracovní úraz nejde tehdy, jestliže poškození zdraví zaměstnance nastalo v době, kdy vybočil z plnění pracovních úkolů nebo z činnosti, která je v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů, a kdy tedy došlo k tzv. excessu (např. zaměstnanec utrpí úraz, když si bez dovolení vyrábí pro sebe nějaké věci v dílně, nebo při tzv. černé jízdě).

(rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10.12.2014, sp. zn. 21 Cdo 4410/2013)

Předmět sporu

Posouzení toho, za jakých podmínek je cesta zaměstnance ze stravovacího zařízení zaměstnavatele zpět na pracoviště činností v přímé souvislosti s plněním jeho pracovních úkolů, a tím pádem odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou takovému zaměstnanci pracovním úrazem.

Právní úprava

§ 236 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů – povinnost zaměstnavatele umožnit zaměstnancům ve všech směnách stravování (vyjma zaměstnanců vyslaných na pracovní cestu).

§ 273 a 274 zákoníku práce – vymezení toho, co se pro účely odpovědnosti za škodu rozumí plněním pracovních úkolů a co úkony v přímé souvislosti s tímto plněním.

§ 380 odst. 1 až 3 zákoníku práce – definice pracovního úrazu.

Skutkový stav (popis případu)

Zaměstnaná pracovala u zaměstnavatele (základní školy) na základě pracovní smlouvy jako speciální pedagog; jednoho dne, v době čtvrté vyučovací hodiny, přerušila práci se žákyní, kterou ještě před skončením vyučovací hodiny ponechala v kabinetu a odešla do školní jídelny nacházející se v objektu školy, odkud si odnesla v jídlonosiči oběd a ve skleněné konvici čaj.

ň Při cestě ze školní jídelny na své pracoviště, když nesla v jedné ruce jídlonosič s obědem a ve druhé ruce skleněnou konvici s čajem, na chodbě školy upadla (uklouzla na mokré podlaze) a o střepy ze skleněné konvice si vážně zranila levou ruku (a v důsledku toho byla v dočasně pracovní neschopnosti po dobu více než 5 měsíců).

Protože zaměstnavatel odškodnil úraz zaměstnané toliko ve výši 50%, domáhala se zaměstnané jednotlivých náhrad spojených s tímto poškozením zdraví (dalšího odškodnění pracovního úrazu) soudní žalobou.

Argumenty zaměstnavatele a nižších soudů

Zaměstnaná měla vést v místnosti kabinetu výchovného poradenství hodinu pedagogické diagnostiky s dotyčnou žákyní; v rámci této hodiny svévolně přerušila „výkon přímé pedagogické činnosti“, když zanechala v místnosti bez dozoru svěřenou žákyni a se skleněnou nádobou odešla do školní jídelny, aby si – v rozporu se školním řádem jídelny – vyzvedla oběd a ve skleněné nádobě odnesla teplý čaj; tímto svým jednáním zaměstnaná současně přerušila příčinnou souvislost mezi plněním pracovních úkolů a vzniklou škodou a porušením „interních školních předpisů“ přispěla rozhodujícím způsobem ke vzniku škody.

Zaměstnaná neutrpěla úraz při plnění pracovních úkolů ani v přímé souvislosti s ním, neboť odnos čaje, který si mohla uvařit v kabinetu, a zároveň jídla, určeného údajně pro matku zaměstnané, v jídlonosiči, to vše v době před skončením vyučovací hodiny, kdy byla povinna věnovat se práci se žákem, není zcela jistě plněním pracovních povinností a s plněním pracovních povinností není ani v přímé souvislosti; nejednalo se totiž o výkon práce, o úkon obvyklý v době přestávky na jídlo a oddech a ani o úkon nutný po skončení práce.

Na tomto hodnocení nemůže nic změnit ani skutečnost, že k úrazu zaměstnané došlo v pracovní době a v budově školy a že vynášení jídla z jídelny nebylo v případě zaměstnané ojedinělé a že zaměstnavatel tuto „běžnou praxi“ toleroval.

Posouzení, zda cesta ke stravování, popřípadě ze stravování, na níž zaměstnanec utrpěl úraz, je v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů, resp. je úkonem obvyklým v době přestávky na jídlo a oddech, je rozhodující, že ke stravování došlo v objektu zaměstnavatele a na místě k tomu zaměstnavatelem určeném, přičemž je třeba mít současně na zřeteli, že ze samotné podstaty stravování v zaměstnání vyplývá, že se jedná o stravování zaměstnanců určeného pro jejich výlučnou potřebu; je nepochybná místní souvislost činnosti, při níž zaměstnaná utrpěla úraz, s plněním jejích pracovních povinností; z hlediska časové souvislosti této její činnosti s plněním pracovních povinností je třeba považovat za významné, že k úrazu zaměstnané došlo poté, co svévolně ukončila výkon práce bez jakéhokoliv oprávnění (že k úrazu došlo před ukončením čtvrté vyučovací hodiny v době, kdy se zaměstnaná podle své pracovní náplně a platného rozvrhu měla odborně věnovat žákyni, kterou zanechala v kabinetu před ukončením této vyučovací hodiny bez dozoru); není možné shledat ani souvislost věcnou, neboť ze samotné činnosti zaměstnané, při níž utrpěla úraz, nelze dovodit nic, co by nasvědčovalo tomu, že oběd v jídlonosiči byl určen k její vlastní konzumaci v kabinetu, když navíc obecně lze vycházet z toho, že ke konzumaci obědu měl sloužit zásadně prostor, který měl zaměstnavatel k tomuto účelu určen, tj. jídelna.

Tím, že zaměstnaná opustila čtvrtou vyučovací hodinu deset minut před jejím ukončením z důvodu, že šla do jídelny pro oběd a čaj, aniž by prokázala, že oběd v jídlonosiči byl určen výlučně k její konzumaci, došlo k přerušení příčinné souvislosti mezi plněním pracovních úkolů, resp. činností spojené v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů a vzniklou škodou, a škoda na zdraví zaměstnané byla způsobena při činnosti, která již překračuje rámec přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů.

Čaj odnášený z jídelny (který si zaměstnaná mohla uvařit sama ve svém kabinetu, kdyby si požádala o varnou konvici) je třeba považovat za nedílnou součást obědu, a proto jeho odnášení z jídelny nelze oddělit od odnášení obědu v jídlonosiči, když tento oběd byl určen pro matku zaměstnané.

Argumenty zaměstnané

U zaměstnavatele pracovala jako speciální pedagog a na její výkon práce se nevztahovaly a ani nemohly vztahovat klasické vyučovací hodiny, neboť posláním speciálního pedagoga nebyla kolektivní práce se žáky, ale individuální náprava poruch dle domluvy zaměstnané s třídní učitelkou, případně s jeho rodiči.

Byla to zaměstnaná, kdo určoval počátek a ukončení práce se žákem, a proto nemohlo dojít z její strany ke svévolnému ukončení hodiny; je dán i vnitřní účelový vztah činnosti zaměstnané, při níž došlo k jejímu úrazu, k úkonům obvyklým během přestávky na jídlo, neboť minimálně jedna skutečnost z věcných souvislostí (přenášení čaje ve skleněné konvici) byla v přímé návaznosti na výkon pracovních činností zaměstnané pro zaměstnavatele, nehledě k tomu, že ani oběd nepřevážovala pro potřeby své matky, která byla pod přísnou diabetickou dietou a tudíž nemohla konzumovat běžné jídlo podávané v jídelně.

Z odůvodnění rozhodnutí soudu

Došlo-li u zaměstnance při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním k poškození na zdraví nebo k jeho smrti úrazem (pracovní úraz), odpovídá za škodu tím vzniklou zaměstnavatel, u něhož byl zaměstnanec v době úrazu v pracovním poměru; z výše uvedeného vyplývá, že při posouzení, zda došlo u zaměstnance k pracovnímu úrazu, je nutné vycházet především z toho, zda zaměstnanec tento úraz utrpěl při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

Zaměstnavatel je povinen umožnit zaměstnancům (s výjimkou zaměstnanců vyslaných na pracovní cestu) ve všech směnách stravování; tuto povinnost může splnit například vybavením prostor, v nichž se zaměstnanci mohou stravovat, nebo zajištěním možnosti nákupu občerstvení v prostorách zaměstnavatele, ale i poskytováním stravování zaměstnancům ve svém vlastním stravovacím zařízení; samotné stravování zaměstnance není úkonem v přímé souvislosti s plněním jeho pracovních úkolů, cesta k němu a zpět, je-li konána v objektu zaměstnavatele, však takovým úkonem je.

V projednávané věci je nepochybná místní a časová souvislost činnosti, při níž zaměstnaná utrpěla úraz, s plněním povinností, které pro ni vyplývaly z pracovního poměru u zaměstnavatele, neboť k jejímu upadnutí při cestě ze školní jídelny na pracoviště s odebraným obědem v jídlonosiči a s čajem ve skleněné konvici došlo podle zjištění soudů na chodbě v budově zaměstnavatele, a níž zaměstnaná vykonávala práci, a v její pracovní době.

V tom, že zaměstnankyně se pro oběd a čaj odebrala do školní jídelny ještě před skončením vyučovací hodiny a že ponechala v kabinetu žákyni bez dozoru, by bylo možné (za předpokladu, že by tímto jednáním zaviněně porušila povinnosti stanovené právními předpisy, pracovním řádem, pracovní smlouvou nebo pokynem nadřízeného vedoucího zaměstnance) spatřovat porušení pracovní kázně, nikoli však nedostatek časové souvislosti činnosti, při které zaměstnankyně utrpěla úraz, s plněním jejich pracovních povinností.

Věcný vztah cesty zaměstnankyně ze školní jídelny na pracoviště, při které došlo k jejímu úrazu, k plnění jejich pracovních úkolů vyplývá ze skutečnosti, že poskytováním stravování zaměstnancům ve svém vlastním stravovacím zařízení zaměstnavatel vůči nim plnil svou povinnost z pracovního poměru umožnit zaměstnancům stravování; okolnost, že zaměstnankyně nezkonzumovala oběd ve školní jídelně, která k tomu byla určena, ale že si ho odnášela na své pracoviště, stejně jako okolnost, jak s odebraným obědem hodlala naložit (zda měla v úmyslu oběd zkonsumovat na svém pracovišti, nebo až po skončení práce doma, popřípadě zda vůbec měla v úmyslu jej sama zkonsumovat), není z hlediska věcného vztahu činnosti, při níž utrpěla úraz, k plnění jejich pracovních úkolů významná, neboť nijak nesouvisí s její cestou z místa, v němž zaměstnavatel zajišťoval stravování svých zaměstnanců, zpět na pracoviště, kterou zaměstnankyně absolvovala po vyzvednutí stravy a při které došlo k jejímu úrazu.

Na tom, že činnost, při níž zaměstnankyně utrpěla úraz, věcně souvisela s plněním jejich pracovních úkolů, nemůže nic změnit ani skutečnost, že si ze školní jídelny odnášela kromě jídla též čaj za účelem jeho pozdější konzumace na pracovišti, neboť požívání tekutin (nealkoholických nápojů) zaměstnancem za účelem jeho občerstvení je obvyklé nejen v době přestávky na jídlo a oddech, ale i – umožňuje-li to povaha práce vykonávané zaměstnancem – během jejího výkonu.

Cesta zaměstnankyně ze školní jídelny na pracoviště, při které došlo k jejímu úrazu, byla úkonem během práce obvyklým, a tedy v přímé souvislosti s plněním jejich pracovních úkolů; závěr odvolacího soudu, že škoda na zdraví zaměstnankyně byla způsobena při činnosti, která překračuje rámec přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů, a že její úraz proto není úrazem pracovním, není správný; správný proto nemůže být ani jeho rozsudek, který je na tomto závěru založen.

Karta BOZP pro profesi: Truhlář

Stručný výčet prováděných pracovních činností:

- Výběr a příprava vhodných materiálů, rýsování, rozměřování a rozkreslování truhlářských prvků a výrobků.
- Obsluha a základní údržba a nastavení dřevoobráběcích strojů a ručních nástrojů.
- Strojní obrábění všech druhů materiálů ze dřeva nebo polotovarů zhotovených na bázi přírodních a syntetických materiálů řezáním, hoblováním, frézováním, vrtáním, ohýbáním, broušením apod. na dřevoobráběcích strojích.
- Ruční obrábění dřevěných materiálů řezáním, hoblováním, tvarováním, dlabáním, vrtáním a broušením ručními nástroji a nářadím.
- Povrchová úprava výrobků mořením, voskováním, bělením, imitováním dřeva, nanášením tmelů a emailů, laků strojně nebo ručně.
- Technologická příprava materiálů dýcháním, laminátováním a vysoušením.
- Výroba, montáž, demontáž, sestavování, opravy a rekonstrukce oken, přiček, obkladů, zárubní, schodišť, podlah, dveří, nábytku a interiérových prvků.
- Montáž stavebně-truhlářských výrobků a konstrukcí.

Charakteristika místa výkonu práce:

Práce v truhlářských dílnách a dále na pracovištích, kde se provádí zejména montáž, demontáž, sestavování, opravy a rekonstrukce výrobků ze dřeva.

Kvalifikační požadavky:

Nejvhodnější přípravu pro tuto pozici poskytuje střední vzdělání s výučním listem v oboru truhlář, truhlářské práce. Jinou alternativu představuje střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru nábytkářství nebo dřevařství.

Relevantní mimořádné provozní události:

- Požár (vznícení dřevěného prachu, pilin a hoblin, zapálení dřevěných předmětů apod.).
- Výbuch dřevěného prachu při dosažení dolní meze výbušnosti.
- Úraz pracovníka v důsledku zasažení odletujícími částicemi nebo padajícími předměty.
- Pád pracovníka z výšky.
- Zasažení pracovníka elektrickým proudem.
- Nehoda při manipulaci s materiálem.
- Úraz pracovníka nevhodně skladovaným materiálem.
- Úraz pracovníka rotujícími nebo pohybuujícími se částmi strojů a zařízení.
- Úraz v důsledku vtažení/namotání pracovního oděvu strojním zařízením.
- Nehoda při jízdě dopravním prostředkem.
- Nehoda při používání ručního nářadí včetně elektrického.
- Porucha strojního zařízení a nářadí.
- Zadušení nebo otrava dřevitým prachem (zejména z tvrdých dřev)
- Úraz pracovníka v důsledku účinků mechanických rizik (ostré hrany, špičaté předměty, hrubý nebo nerovný povrch).
- Vznik zdravotních obtíží v důsledku dlouhodobé expozice hluku a vibrací.

Základní opatření pro předcházení mimořádným událostem nebo jejich následkům:

- Práci smí vykonávat jen zdravotně a odborně způsobilé osoby.
- Školení o právních a ostatních předpisech v oblasti BOZP a PO.
- Seznámení pracovníků s rizikovými faktory a opatřeními proti jejich působení.
- Proškolení pracovníků v poskytování předlékařské první pomoci.
- Používání pouze určených a nepoškozených pracovních zařízení, pomůcek a nářadí.
- Důsledná kontrola technického stavu strojních zařízení, nářadí a pomůcek před započítím práce i během ní.
- Provádění pravidelné údržby a revizí technických zařízení a nářadí v souladu s pokyny výrobce.
- Závadné nebo nefunkční strojní zařízení, pomůcky nebo nářadí vyřadit z používání do doby jejich opravy.
- Pravidelná kontrola úrovně rizikových faktorů a jejich hodnocení
- Ustanovení osoby odpovědné za organizaci práce a provádění průběžné kontrolní činnosti.
- Dodržování schválených technologických a pracovních postupů.
- Zákaz kouření nebo manipulace s ohněm na všech pracovištích a při činnostech se zvýšeným rizikem vzniku požáru/výbuchu.

Četnost periodických lékařských prohlídek (dle vyhlášky č. 79/2013 Sb.):

Pro kategorii 2: 1x za 5 let (osoby mladší 50 let) resp. 1x za 3 roky (osoby starší 50 let); Pro kategorii 2R a 3: 1x za 2 roky

Rizikové faktory:	Doporučené kategorie práce:	Výsledné zařazení do kategorie práce a přijatá opatření pro minimalizaci zdravotních rizik (doplňte):	Základní právní předpisy, které se týkají výkonu práce (v platném znění):
☒ Prach	1 - 2 - 3 - 4		• Zákon č. 262/2006 Sb. § 101-108
☒ Chemické látky	1 - 2 - 3 - 4		• Zákon č. 309/2006 Sb. § 2-8, 11-13
☒ Hluk	1 - 2 - 3 - 4		• Nařízení vlády č. 495/2001 Sb. § 3-5
☒ Vibrace	1 - 2 - 3 - 4		• Nařízení vlády č. 272/2011 Sb. § 9-10, 13-17
☒ Fyzická zátěž	1 - 2 - 3 - 4		• Nařízení vlády č. 361/2007 Sb. § 3-5, 8, 9-12, 16-18, 22-30, 34, 35, 39-45a
☒ Pracovní poloha	1 - 2 - 3 - 4		• Nařízení vlády č. 101/2005 Sb.
☒ Zátěž teplem	1 - 2 - 3 - 4		• Nařízení vlády č. 378/2001 Sb. § 2-4
☐ Zátěž chladem	1 - 2 - 3 - 4		• Nařízení vlády č. 362/2005 Sb. § 3, Příloha část I, III
☐ Psychická zátěž	1 - 2 - 3 - 4		• Vyhláška č. 48/1982 Sb. § 63, 70, 200-201, 237-238
☐ Neionizující záření a elektromagnetická pole	1 - 2 - 3 - 4		
☐ Zraková zátěž	1 - 2 - 3 - 4		
☐ Práce s biologickými činiteli	1 - 2 - 3 - 4		
☐ Zvýšený tlak vzduchu	1 - 2 - 3 - 4		

Doporučený rozsah osobních ochranných pracovních prostředků	Požadavek na shodu s normou	Orientační životnost (měs.)
Pro ochranu hlavy		
☐ ochranná přilba / průmyslová přilba s vysokým stupněm ochrany	EN 397-A1, EN 14052-A1	PV
☒ průmyslová přilba chránící při nárazu hlavou	EN 812	24
☐ ochrana proti skalpování		24
☐ ochrana hlavy proti teple a plameni (kukla)	EN ISO 11612	24
☐ ochranná pokrývka hlavy proti slunečnímu záření nebo prachu		12
☐ ochranná pokrývka hlavy proti chladu	EN 342	24
Pro ochranu sluchu		
☒ zátkové chrániče sluchu a podobné prostředky	EN 352-2	PO
☒ mušlové chrániče sluchu	EN 352-1	12
☐ akustické přílby (tzv. protihlukové přílby)		24
☐ mušlové chrániče sluchu, které lze připojit k ochranným přílbám	EN 352-3	12
☐ chrániče sluchu s přijímačem nebo s interkometem	EN 352-4,-5,-6	PV
Pro ochranu očí a obličje		
☒ ochranné brýle	EN 166	12
☐ ochranné brýle proti rentgenovému, laserovému, UV, IČ a VIS záření	EN 169, EN 170, EN 171, EN 172, EN 379-A1, EN 175	12
☒ ochranné obličejové štíty	EN 166, EN 1731	12
☒ svářečské kukly a štíty (štíty s držadlem, kukly s upínacím náhlavním páskem nebo kukly na ochranné přílby)	EN 166, EN 175, EN 379-A1	24
Pro ochranu dýchacích orgánů		
☒ filtrační polomasky (respirátory) / filtrační polomasky s integrovanou vstvou aktivního uhlí	EN 149-A1	PO
☒ masky s filtry proti částicím, parám, plynům s vhodnou licencovou částí	EN 405-A1, EN 140, EN 136, EN 143,	PO
☐ izolační dýchací přístroje s přívodem vzduchu	EN 137, EN 138, EN 14593-1,2, EN 14594	36
☐ prostředky na ochranu dýchacích orgánů včetně snímatelné svářečské kukly	EN 12941-A2 / EN 12942	PV
Pro ochranu rukou a paží		
☒ rukavice na ochranu před mechanickými riziky nebo proti pořezu	EN 420-A1, EN 388, EN 381-1, EN 1082-1,-2	PO až 3
☒ rukavice na ochranu před vibracemi	EN ISO 10819	6
☒ rukavice na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli	EN 374-1,-2,-3,-4	PO až 2
☐ rukavice na ochranu před elektřinou	EN 60903-ed.2, EN 12477-A1, EN 16350	3 až 6
☐ rukavice na ochranu před teplem nebo ohněm	EN 407, EN 12477-A1	3 až 6
☐ rukavice na ochranu před nízkými teplotami	EN 511	3 až 6
☐ rukavice na ochranu před ionizujícím zářením a radioaktivními látkám	EN 421	24
☐ palčové rukavice	EN 420-A1, EN 388	2
☐ ochranné návleky na prsty		1
☐ ochranné rukávky, náloketníky, zápěstní řemínky (náteprníky)	EN 1082-1,-2	6 až 24
☒ ochranné rukavice pro práce ve vlhkém, mokřem nebo znečišťujícím prostředí	EN 420-A1	PO
Pro ochranu nohou		
☐ obuv polobotková, kotníčková, poloholeňová, holeňová a vysoká, zejména do vlhkého prostředí	EN ISO 20 347, EN ISO 20 345	24
☒ obuv s ochrannou a bezpečnostní tužinkou	EN ISO 20 345, EN ISO 20 346	12 až 24
☐ obuv, kterou lze rychle vyjout		12
☐ obuv s podešví odolnou proti žáru (perko)	EN ISO 20 349	12
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv s protiskluznou podešví	EN ISO 20 345	9 až 24
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv odolná proti vibracím	EN ISO 20 345	12
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv antistatická	EN ISO 20 345	12
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv tepelně izolační	EN ISO 20 345	6
☐ obuv chránící před chemickými látkami	EN 13832-2,-3	6 až 12
☐ ochranná obuv pro obsluhu přenosných řezacích pil	EN ISO 17249 ed.2	12
☐ ochrana nohou proti pořezení (kamaše)	EN ISO 381-5	6 až 12
☐ chrániče kolen	EN 14404-A1	12
☐ chrániče nártu	EN 13277	12
☐ vyměnitelné podešve (odolné proti žáru, propíchnutí nebo poru)	EN ISO 20345	24 až 36
Pro ochranu trupu a břicha		
☐ ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před mechanickými riziky nebo proti pořezu	EN ISO 13998, EN 381-11	24 až 48
☐ ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před rozstříknutým roztaženým kovem	EN ISO 9185	24
☐ ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli	EN 14605-A1	6 až 12
☐ ochranné vesty, kabáty a zástěry proti chladu	EN 342	24 až 36
☐ vyhřívané vesty		36 až 72
☐ ochranné zástěry proti vodě		18
☐ záchranné plovací vesty	EN ISO 12402-6-A1	24 až 48
☐ zástěry na ochranu před rentgenovým zářením	EN 61331-3	24 až 36
☐ bederní pásy, protektory		24 až 36
Prostředky pro prevenci pádů		
☐ úplná výstroj pro prevenci pádů včetně veškerých doplňků	EN 353-1, EN 354, EN 361, EN 362, EN 795,	12
☐ brzdné zařízení pohlcující kinetickou energii včetně veškerých nezbytných doplňků	EN 355, EN 360, EN 363	PV
☐ prostředky pro polohování těla	EN 358	PV
Ochranné oděvy		
☐ ochranné pracovní oděvy (dvojitelné, kombinézy)	EN ISO 13688, EN 342, EN 343-A1, EN 381-5,-11, EN 1149-5,	6 až 24
☒ oděvy poskytující ochranu před strojním zařízením a ručním náradím (proti bodnutí, pořezení apod.)	EN ISO 20471-A1, EN ISO 11611, EN ISO 11612, EN 13034-A1	12
☐ oděvy na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli	EN 381	12 až 24
☐ oděvy na ochranu před nebezpečnými mikroorganismy	EN 14605-A1	JP
☐ oděvy chránící před rozstříknutým roztaženým kovem nebo před infračerveným zářením	EN 14126	JP
☐ oděvy odolné proti žáru a ohni	EN 348, EN ISO 11612, EN ISO 6942	PO až 24
☐ oděvy proti chladu	EN 11611, EN ISO 11612, EN 1486, EN ISO 14116	6 až 24
☐ oděvy proti vodě s impregnací (nepromokavé)	EN 342, EN 343-A1, EN 14058	36
☐ oděvy na ochranu před ionizujícím zářením	EN 342, EN 343-A1, EN 14058, EN 14360, EN ISO 15027-1	12 až 24
☐ oděvy na ochranu před kontaminací radioaktivními částicemi	EN 1073-1,2	36
☐ oděvy na ochranu proti statické elektrické a elektrické oblouku	EN 1073-2	JP
☐ oděvy prachotěsné a proti kapalným aerosolům	EN 1149-1,2,3,5, EN 61482-1-2	12
☐ oděvy plynotěsné	EN 14605-A1, EN ISO 13982-1; EN 13034 + A1	JP
☐ oděvy a doplňky s vysokou viditelností z retroreflexních a fluorescenčních	EN 943, EN 14126	PV
	EN ISO 20471	6 až 24
PV	Podle určení výrobce	
PO	Po opotřebení (u ochrany dýchacích orgánů do nasycení filtračního média)	
JP	Pro jednorázové použití	

Pokyny pro zajištění bezpečnosti práce

Obecné zásady

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Práci smí vykonávat jen odborně a zdravotně způsobilá osoba, vybavená předepsanými OOPP.
- Obsluha strojů, technických zařízení a ručního nářadí musí být prováděna výhradně v souladu s návody k obsluze stanovených výrobcem.
- Při práci je nutno postupovat v souladu se stanovenými technologickými a pracovními postupy.
- Pro práci lze používat pouze nezávadné pracovní pomůcky, nářadí a strojní zařízení.
- Čištění strojních zařízení lze provádět po jejich vypnutí a zajištění proti pohybu.
- Pravidelně kontrolovat funkčnost ochranných zařízení strojů a zařízení a nevyřazovat tyto bezpečnostní prvky z provozu.
- Dodržovat stanovená protipožární a protivýbuchová opatření.
- Pracoviště musí být trvale označeno bezpečnostními značkami „Zákaz kouření a manipulace s otevřeným plamenem“, „Příkaz k nošení ochrany sluchu“, „Příkaz k nošení ochrany očí“ a „Příkaz k nošení respirátoru“
- Po každé směně je nutno provádět úklid pracoviště, zejména pak usazeného (způsobem zamezujícím víření prachu).
- Všechny únikové cesty a únikové východy musejí být udržovány trvale volné.
- Uzavřený energii a médii udržovat trvale volné a přístupné.
- Pracoviště musí být vybaveno lékárníčkou s prostředky pro poskytnutí předlékařské první pomoci.
- Pracoviště musí být vybaveno věcnými prostředky požární ochrany v požadovaném počtu a druhích.
- Uzavřené pracoviště (dílna) musí být vybaveno účinným systémem odsávání dřevěného prachu (centrálním nebo lokálním), musí být zajištěn dostatečný přísun čerstvého vzduchu a odvod tepla vznikajícího při práci se stroji.

Zakázané práce:

- Připustit k výkonu práce osoby bez předepsaných OOPP.
- Používat pracovní prostředky, nářadí a zařízení k jiným účelům, než je určeno výrobcem.
- K úklidu pracoviště nebo k čištění strojů nepoužívat stlačený vzduch.
- Zastavovat pochozí komunikace a přístupové cesty pracovními pomůckami a materiálem.
- Uklízet dřevěný prach, třísky a piliny bez použití ochranných rukavic.
- Při obrábění přísouvat materiál k obráběcímu nástroji dříve, než je dosažena stanovená pracovní rychlost stroje.
- Pracovat bez opěrných stojánek při obrábění materiálu delšího, než je délka pracovního stolu.
- Doběh otáčejících se nástrojů se nesmí zkracovat po vypnutí stroje brzděním rukou, tlakem dřeva nebo jiným nevhodným způsobem.
- Pokud je nástroj strojního zařízení v pohybu, nesmí se obsluha od stroje vzdálit.
- Používat stroje s posuvem materiálu, které nemají zařízení proti nebezpečnému vymrštění obráběného materiálu.
- Provozovat stroj nebo technické zařízení, které má demontováno nebo poškozeno ochranné zařízení.

Skladování a manipulace s materiálem

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Při ruční manipulaci s břemeny dodržovat stanovené hygienické limity pro hmotnosti přenášených břemen a zásady bezpečné práce s důrazem kladeným na ergonomii.
- Plochy pro skladování musejí být rovné a zpevněné. Rozměry skladovaných materiálů, rozměry a únosnost skladovacích ploch musejí odpovídat rozměrům a hmotnosti skladovaného materiálu. Uložený materiál musí být stabilní a zajištěný, aby se nemohl převrátit, sklopit, posunout, skutálet apod.
- Tam, kde při manipulaci hrozí nebezpečí požití o ostré hrany nebo bodnutí o špičaté předměty, nutno používat potřebné OOPP.
- S nadměrně těžkými nebo rozměrnými břemeny manipulovat pomocí technických zařízení nebo pomoc ve více osob.
- Pro manipulaci zajistit dostatek pracovního prostoru a dostatečné osvětlení.

Zakázané práce:

- Zastavovat materiálem únikové východy, umísťovat nářadí a pomůcky do únikových cest.
- Skladovat materiál mimo stanovené skladovací plochy.
- Skladovat materiál v poškozených regálech, regálech nestabilních nebo nevhodné konstrukce.
- Manipulovat s materiálem při nedostatečném výhledu při chůzi.
- Manipulovat s materiálem s rukama daleko od těla, s rukama nad hlavou, zvedat ho bez podpěry nebo se shrbenými zády.

Montážní/demontážní práce

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Při používání žebříků dbát zvýšené opatrnosti a pokynů uvedených v Příloze k NV 362/2005 Sb., část III.
- Práce musí být prováděna tak, aby při ní nedocházelo k ohrožení dalších osob (na pracoviště musí být zamezen vstup nepovolaným osobám).
- Pracovník provádějící montáž/demontáž musí být obeznamen s charakterem pracoviště, s únikovými cestami, rozmištěním věcných prostředků požární ochrany a s pokyny pro řešení mimořádných provozních událostí.

Zakázané práce:

- Shazovat materiál z ložné plochy vozidel, z oken budov nebo z vyvýšených pracovních míst.
- Používat při práci poškozené pomůcky a vybavení (např. i poškozené prodlužovací kabely).
- Ponechávat elektrická strojní zařízení a nářadí bez dozoru.
- Nezajistit materiál, nářadí a pomůcky proti pádu, zřícení nebo sesutí.

Metodologie pro vyhodnocení rizik (k tabulce na s. 16)

P Pravděpodobnost	
Lze očekávat (stává se často)	10
Je to možné	6
Ne příliš obvyklé, ale možné	3
Ne příliš pravděpodobné, ale již se někde stalo	1
Možné, ale nepravděpodobné, ještě se nestalo	0,5
Prakticky nemožné	0,2
Vyloučené	0,1

N Následky (závažnost)	
Katastrofa (mnoho SÚ, škoda přes 100 mil.Kč)	100
Závažná havárie (několik SÚ, škoda přes 10 mil. Kč)	40
Havárie (jeden SÚ, škoda přes 1 mil. Kč)	15
Vážná nehoda (těžký úraz, škoda přes 100 tis.Kč)	7
Nehoda (úraz bez trvanlivých následků, škoda přes 10 tis.Kč)	3
Porucha (drobné poranění, škoda nad 1 tis. Kč)	1

Míra rizika (MR)	Úroveň rizika	Kategorie přijatelnosti	Priorita opatření
≥ 160	velmi vysoké riziko	nepřijatelné riziko	Přerušit provoz nebo ihned přijmout opatření ke snížení rizika
48 až 159	vysoké riziko		
20 až 47	významné riziko	podmíněně přijatelné riziko	Opatření ke snížení rizika přijmout bez zbytečného odkladu
8 až 19	zvýšené riziko		
3,1 až 7	mírné riziko	přijatelné riziko	Opatření ke snížení rizika provést podle pořadí významnosti
≤ 3	zanedbatelné riziko		

Poznámka: Tato karta BOZP je pouze základním východiskem pro praktické uplatňování zásad prevence rizik na pracovištích a neřeší uvedenou problematiku vyčerpávajícím způsobem.
 Vypracoval: JUDr. Petr Kožmín
 © Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z.ú. 2015 www.zuboz.cz

ASPI Wolters Kluwer

© 2015 Wolters Kluwer, a. s. U Nákladového nádraží 6, 130 00 Praha 3, tel.: 246 040 400, fax: 246 040 401

e-mail: obchod@wolterskluwer.cz , web: www.wolterskluwer.cz

Prohlášení o ochraně osobních údajů | Všeobecné obchodní podmínky